

Åtgärdsplan mot segregation 2023

Lite bättre, steg för steg

Diarienummer: KS 2020-754

Datum: 2023-01-30

Handläggare: Ellen Henriksen, Karin Olanders, Mikael Borin

Organisation: Kommunledningsförvaltningen

Innehåll

Inledning	5
Bakgrund	5
Vad innebär segregation och vilka konsekvenser får det?	6
Jämlik hälsa	6
Begreppen segregation, integration och inkludering	7
Processen för att ta fram och uppdatera åtgärdsplanen	8
Genomförande och uppföljning av åtgärdsplanen	9
Åtgärdsplan mot segregation	10
Fem utvecklingsområden och 50 åtgärder	10
Fem viktiga perspektiv ska genomsyra vårt arbete	11
Samverkan	11
Kommunikation	11
Delaktighet	12
Jämlikhet	12
Jämställdhet	12
Utvecklingsområde 1: Ökad trygghet, gemenskap och delaktighet i samhället	13
Nuläge	13
Vad kommunen behöver göra	13
Åtgärder	14
Utvecklingsområde 2: Fler i arbete eller meningsfull sysselsättning	21
Nuläge	21
Vad kommunen behöver göra	22
Åtgärder	22
Utvecklingsområde 3: Utbildning för att barn och vuxna ska nå sin fulla potential	26
Nuläge	26
Vad kommunen behöver göra	26
Åtgärder	27
Utvecklingsområde 4: Trivsamma livsmiljöer för ett sammanhållet Linköping	29
Nuläge	29
Vad kommunen behöver göra	30
Åtgärder	31

Utvecklingsområde 5: En rikare fritid för alla	34
Nuläge	34
Vad kommunen behöver göra	35
Åtgärder	35

Inledning

Denna åtgärdsplan utgör grunden för Linköpings kommuns fortsatta arbete för att minska och motverka den rumsliga segregationen, det vill säga den socioekonomiska boendesegregationen, som medför negativa effekter för samhället och individen. I områdena Berga, Ryd och Skäggetorp bor en hög andel invånare med svag socioekonomi och liknande utmaningar tillsammans, till stor del åtskilda från andra socioekonomiska grupper i Linköping. För att de som lever i områdena ska få jämlika förutsättningar och möjligheter som de som bor i andra delar av Linköping krävs särskilda insatser.

Åtgärdsplanen utgör en plattform för tvärspektoriell samverkan mellan kommunens förvaltningar med syfte att minska och motverka de negativa effekterna av segregation i de geografiska områdena Berga, Ryd och Skäggetorp. I åtgärdsplanen finns fem utvecklingsområden som är prioriterade att arbeta med och totalt 50 åtgärder.

De åtgärder som redovisas i planen är främst åtgärder som kräver särskilda insatser avseende samordning och samverkan mellan förvaltningarna, eller där det finns ett värde av att lyfta fram en insats för att ytterligare stärka den. Vissa åtgärder är pågående och ingår i nämndernas/förvaltningarnas basuppdrag, vissa är en vidareutveckling av det arbete som redan genomförs, och några är helt nya för kommunen. De totalt 50 åtgärderna ska inte ses som en ensam lösning för att minska de negativa effekterna av segregation, utan som ett komplement till kommunens ordinarie arbete och insatser av mer genomgripande strukturell karaktär.

Detta är en uppdatering av den åtgärdsplan som togs fram under hösten 2020 samt den uppdaterade åtgärdsplanen hösten 2021. Under hösten 2022 har en uppföljning gjorts av åtgärdsplanen från 2022 som redovisas i ett separat dokument. Utifrån uppföljningen och ny kunskap har åtgärdsplanen uppdaterats för att vara aktuell för år 2023. En del åtgärder som genomförts eller är av mer pågående eller löpande karaktär har vidareutvecklats och finns med även i denna version. Alla åtgärder avses startas upp och/eller genomföras under 2023. Några har redan tidigare påbörjats och andra kommer pågå under längre tid än under året. De flesta åtgärder finns med i förvaltningarnas verksamhetsplaner för 2023 eller ska inarbetas i verksamhetsplanerna för 2024.

Bakgrund

I januari 2020 beslutade kommundirektören om en ny modell för ledning och samordning av insatser mot segregation samt trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder.

Att motverka segregation, öka den upplevda tryggheten och att bedriva ett aktivt brottsförebyggande arbete är tydliga politiska prioriteringar. Prioriteringarna uttrycks bland annat i de kommunövergripande målen:

- Ökad trygghet, säkerhet och minskad segregation
- Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

- Stark gemenskap och människor i arbete
- Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv
- Skolor med studiero där fler klarar kunskapsmålen

I budget för 2023 är ett av de angivna strategiska utvecklingsområdena “segregation och trygghetsskapande arbete”.

Inriktningen är att minska och motverka rumslig segregation som ger negativa effekter för samhället och individen.

Insatserna fokuseras främst till de tre områden i Linköping där flest invånare med svagare socioekonomi bor; Berga, Ryd och Skäggetorp. I områdena bor en hög andel invånare med svagare socioekonomi och liknande utmaningar tillsammans, till stor del åtskilda från andra socioekonomiska grupper i Linköping. Alla tre områden klassas som områdestyp 1 eller 2, det vill säga “Områden med socioekonomiska utmaningar”, enligt Delegationen mot segregation (Delmos).

Fokus i Linköping är att minska den socioekonomiska boendesegregationen som medför negativa effekter för individen och samhället. Det är inte ett enskilt område som är segregerat utan hela kommunen som är uppdelad och segregerad. För att bryta segregationen krävs ett tvärsektoriellt angreppssätt och fokus behöver läggas på både bakomliggande orsaker till segregation och på att kompensera de som påverkas mest av segregationens negativa konsekvenser, så att de ska få jämlika förutsättningar och möjligheter som de som bor i andra delar av kommunen.

I december 2020 fastställdes den första Åtgärdsplan mot segregation av kommundirektören och arbetet med att genomföra åtgärderna inom de fem utvecklingsområdena har sedan dess pågått.

Vad innebär segregation och vilka konsekvenser får det?

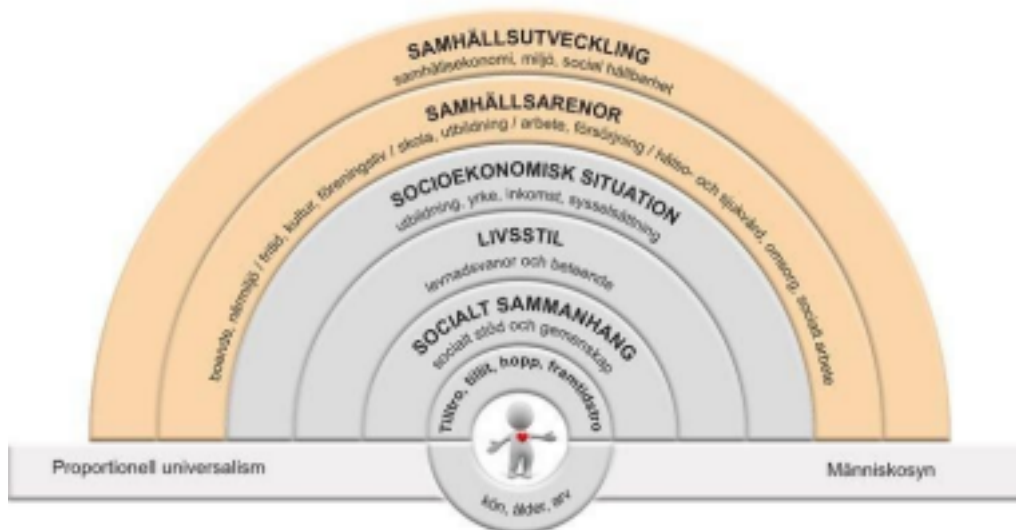
Segregation handlar om att människor lever och verkar separerade från varandra. Det innebär att det uppstår koncentrationer av människor med liknande karaktäristika och egenskaper i till exempel bostadsområden, i olika skolor och på delar av arbetsmarknaden. Den socioekonomiska boendesegregationen blir ett problem när den leder till att människor får alltför ojämlika uppväxt- och levnadsvillkor beroende på vilket område de bor i.

Bostadens plats kan påverka livschanser, exempelvis genom barns tillgång till utbildning och vuxnas möjligheter till ett arbete. Vilka kompisar och förebilder elever har i skolan, vilka personer människor möter i sin vardag och vilka nätverk de har tillgång till, har betydelse för deras liv och deras hälsa.

Jämlik hälsa

För att uppnå en god och jämlik hälsa krävs att människor ges likvärdiga villkor och förutsättningar. En individs hälsa påverkas av en mängd olika faktorer som på olika sätt och på olika nivåer samspelar med varandra. Vissa är förutbestämda medan andra kan påverkas

av samhället eller individen. I bilden nedan illustreras dessa villkor och förutsättningar i det som ofta benämns som *hälsans bestämningsfaktorer*, vilket är allt från genetiska faktorer till strukturella faktorer såsom generella socioekonomiska, kulturella och miljömässiga förhållanden. Ojämlighet i hälsa skapas av att olika grupper i samhället har systematiskt olika livsvillkor och levnadsvanor.

Östgötamodellen för jämlik hälsa – ett samspel mellan individ, miljö och samhälle”. Orange färg markerar de samhälleliga förutsättningar som är avgörande för de individuella (grå) bestämningsfaktorerna för hälsa.

Grunden i proportionell universalism är att alla ska kunna nås av insatser men att insatserna behöver vara i olika form och intensitet utifrån individernas behov. I områdena med socioekonomiska utmaningar i Linköping lever många människor med liknande utmaningar tillsammans, åtskilda från andra socioekonomiska grupper. Varje steg nedåt i den sociala hierarkin, exempelvis nivå på utbildning, inkomst eller yrke, innebär sämre hälsa. Några exempel är att:

- Arbetslöshet har samband med kortare livslängd, ökad risk för hjärt-kärlsjukdom, ohälsosamma levnadsvanor och psykisk ohälsa.
- Personer med förgymnasial utbildning har i genomsnitt sex år kortare återstående livslängd än de med eftergymnasial utbildning.
- Att leva i en familj med ekonomisk utsatthet påverkar barns välmående, boende och skolresultat.

Begreppen segregation, integration och inkludering

Segregation och integration är två separata begrepp som ibland blandas ihop. Detsamma gäller även begreppet inkludering. Begreppen definieras olika beroende på sammanhang men nedan följer kortfattade beskrivningar av begreppen. Dessa tre begrepp ska inte ses som varandras motsatser utan de beskriver snarare olika processer. Linköping arbetar med alla processerna samtidigt och det finns ofta beröringspunkter mellan dem och en stark

korrelation. Arbetet med att minska och motverka den socioekonomiska boendesegregationen förutsätter dock att vi gör det genom integration och inkludering.

- **Segregation** handlar, som tidigare nämnt, om att människor lever och verkar separerade från varandra. Det innebär att det uppstår koncentrationer av människor med liknande karaktäristika och egenskaper i till exempel bostadsområden, i olika skolor och på delar av arbetsmarknaden. Den socioekonomiska boendesegregationen blir ett problem när den leder till att människor får alltför ojämlika uppväxt- och levnadsvillkor beroende på vilket område de bor i.
- **Integration** handlar om en process där individer och grupper med en social och kulturell bakgrund som skiljer sig från majoritetssamhället erbjuds, och accepterar, verktyg för att förstå, förhålla sig till och ta del i samhället. Det kan exempelvis handla om att fler individer etablerar sig på arbetsmarknaden, och att såväl individer som samhället utvecklas av det. Integrationen är en ömsesidig process mellan individerna och samhället.
- **Inkludering** är en process som utgår från grundförutsättningen att mångfald inom samhällets olika sfärer medför mervärde. Inkludering kan innebära att anpassa sammanhanget efter individens behov. Inkludering kan också innebära att arbeta med normer och fördomar för att röja informella hinder, som riskerar att stänga individer ute från olika arenor i samhället, och istället främja likvärdighet och delaktighet.

Processen för att ta fram och uppdatera åtgärdsplanen

Beslutet från kommundirektören om en ny modell för ledning och samordning av insatser mot segregation kom i januari 2020. Modellen innebär en styrgrupp bestående av förvaltningschefer från flera förvaltningar, samt en lednings- och samordningsgrupp bestående av avdelningschefer från motsvarande förvaltningar. Lednings- och samordningsgruppen kallas för SMS-gruppen (samordning mot segregation).

Initialt togs nulägesbilder fram med statistik och beskrivningar av områdena och utmaningar och knäckfrågor att lösa formulerades. Utifrån detta och utifrån regeringens och Delmos rekommendationer formades fem utvecklingsområden. Fem perspektiv identifierades också som extra viktiga att ha med i fortsatt arbete och tanken är att perspektiven ska genomsyra allt arbete som görs. Utifrån de fem utvecklingsområdena formulerades totalt 60 åtgärder 2020. Åtgärdsplanen fastställdes av kommundirektören i december 2020.

Områdena Berga, Ryd och Skäggetorp skiljer sig åt till viss del, men SMS-gruppen har under arbetets gång kunnat konstatera att utmaningarna ändå till stor del är liknande i områdena. Därför har en gemensam åtgärdsplan för områdena tagits fram. Utvecklingsområdena är gemensamma även om behoven till viss del skiljer sig åt mellan områdena. Många åtgärder är gemensamma för både Berga, Ryd och Skäggetorp och vissa avser enbart ett område. Hur åtgärderna kommer genomföras praktiskt skiljer sig åt i områdena beroende på förutsättningar och behov.

Hösten 2022 gjordes en uppföljning av åtgärderna i åtgärdsplanen för 2022 - om de var pågående, genomförda eller ej påbörjade. Uppföljningen visade att 15 åtgärder var genomförda, 39 var pågående och 6 stycken ej var genomförda.

I denna version finns några åtgärder med som vidmakthållna, andra har uppdaterats och vidareutvecklats. Några helt nya åtgärder har tillkommit, och vissa har tagits bort. I dokumentet "Uppföljning av åtgärdsplan mot segregation 2022" redovisas en fullständig uppföljning.

Vid sammanställningen av åtgärdsplanen uppdagades det hur många olika utvecklingsarbeten och processer som bedrivs inom Linköpings kommun, och ibland uppstår svårigheter att hitta rätt avgränsningar för om frågan rör segregationsarbetet, och således ska inkluderas i denna åtgärdsplan, eller inte. En avgränsning har gjorts till att insatsen främst ska gälla dessa tre områden eller något av dem. Andra processer som sker inom förvaltningarna eller genom samverkan ska när det är möjligt och lämpligt synkas, och vid behov samordnas med dessa åtgärder.

Denna uppdaterade åtgärdsplan för år 2022 med utvecklingsområden och åtgärder har utarbetats av SMS-gruppen för att därefter godkännas av styrgruppen och beslutas av kommundirektören.

Lednings- och samordningsmodellen utvärderades under 2022. Utvärderingen pekade överlag på att arbetet upplevdes som tydligt samordnat med hänsyn till ordinarie linjestruktur. Ett förslag i det vidare arbetet var att utreda, värdera och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan arbetet mot segregation samt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet då det upplevdes som otydligt. Biträdande kommundirektör tilldelades ett uppdrag att utreda detta och ett förslag om ny ledningsmodell har tagits fram för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Med utgångspunkt i den nya föreslagna modellen har denna åtgärdsplan avgränsats och setts över i relation till det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Behov av revidering kan vara aktuellt när föreslagen modell och inriktning har fastställts.

Genomförande och uppföljning av åtgärdsplanen

Varje utvecklingsområde innehåller ett antal åtgärder. Vid varje åtgärd finns beskrivet vilket eller vilka områden som avses, vilken förvaltning eller enhet som är huvudansvarig för genomförandet, hur åtgärden är tilltänkt att finansieras och inom vilken tidsram. Det framgår även om åtgärden är en ny åtgärd, en vidareutvecklad åtgärd eller en vidmakthållen åtgärd från föregående år.

Genomförandet av den enskilda åtgärden sker oftast i samverkan mellan flera olika förvaltningar, avdelningar, enheter eller aktörer. Huvudansvaret för åtgärden innebär ett ansvar för initiering, förankring, genomförande och uppföljning av respektive åtgärden inom givna ramar.

Majoriteten av åtgärderna är inarbetade i förvaltningarnas verksamhetsplaner och är därmed finansierade i nämndernas internbudget för 2023, dessa kommer således följas upp inom ordinarie styr- och ledningsstruktur.

För att få en sammanhållen bild av hur arbetet med åtgärdsplanen fortlöper kommer åtgärdsplanen i sin helhet att följas upp årligen. Det planeras dels för en övergripande uppföljning av huruvida åtgärderna är genomförda, pågående eller ej påbörjade samt en avstämning om vi rör oss i rätt riktning. Det vill säga om vi har valt rätt åtgärder och vilken effekt de fått. Om behov finns kan åtgärdsplanen uppdateras eller kompletteras med fler eller förändrade åtgärder för att bättre möta behoven inom respektive utvecklingsområde inför kommande år.

Åtgärdsplan mot segregation

Fem utvecklingsområden och 50 åtgärder

Fem utvecklingsområden för Berga, Ryd och Skäggetorp har arbetats fram. Det är fem områden inom vilka Linköpings kommun ser ett behov av att kraftsamla för att åstadkomma en positiv utveckling. Utvecklingsområdena har formats utifrån Linköpings kommunövergripande mål, regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation samt nulägesbilderna med fokus på utmaningarna som har identifierats i Berga, Ryd och Skäggetorp, se bilaga 1, 2 och 3.

De fem utvecklingsområdena är:

- Ökad trygghet, gemenskap och delaktighet i samhället
- Fler i arbete eller meningsfull sysselsättning
- Utbildning för att barn och vuxna ska nå sin fulla potential
- Trivsamma livsmiljöer för ett sammanhållet Linköping
- En rikare fritid för alla

Utvecklingsområdena är gemensamma för Berga, Ryd och Skäggetorp. Under respektive utvecklingsområde beskrivs kort nuläget och vilka utmaningar kommunen ser samt vilken utveckling som kommunen önskar åstadkomma. I vissa fall specificeras särskilda utmaningar inom något av områdena.

Under varje utvecklingsområde finns ett antal konkreta åtgärder som kommunen ska genomföra för att flytta positionen i rätt riktning. De flesta av åtgärderna gäller alla tre områden, några är specifika för ett område, alternativt så genomförs de till en början i ett av områdena för att sedan utvärderas.

Vid varje åtgärd finns en utpekad ansvarig förvaltning och i vissa fall även enhet/avdelning. Några av åtgärderna är mindre omfattande och genomförs av utpekad förvaltning inom ordinarie verksamhet, medan andra åtgärder är mer omfattande och kräver samverkan mellan fler, eller andra beslut för att verkställas.

Fem viktiga perspektiv ska genomsyra vårt arbete

Fem viktiga perspektiv ska beaktas och genomsyra vårt arbete i varje utvecklingsområde och åtgärd. Det handlar om delaktighet, jämlikhet, jämställdhet, kommunikation och samverkan.

De fem utvecklingsområdena och de 50 åtgärderna ska genomsyras av perspektiven samverkan, information, delaktighet, jämlikhet och jämställdhet.

Samverkan

En stor utmaning hittills i områdena har varit att många olika aktörer genomför insatser eller projekt var för sig utan samordning och samverkan. Även internt inom kommunen har det funnits brister sett till samverkan och samordning av de insatser som genomförts i Berga, Ryd och Skäggetorp. Ingen kan lösa utmaningarna själv, utan alla krafter behövs och kommunen behöver arbeta i samma riktning. Förhoppningsvis kan det också leda till större tydlighet för kommuninvånarna när kommunen är mer samlad.

Följande ska beaktas:

- Samverkan med aktörer (internt eller externt) ska ske för mervärde sett till förväntat resultat.
- Inblandade parter ska eftersträva hållbara samverkansstrukturer.

Kommunikation

Kommunikationen behöver utvecklas inom kommunens organisation och ut mot kommuninvånarna. Att den interna kommunikationen behöver utvecklas hänger ihop med att den interna samverkan behöver utvecklas. Det är viktigt att rätt personer får kännedom om rätt saker och att viktig information inte försvinner i flödena.

Följande ska beaktas:

- Kommunikation ska vara anpassad efter målgruppen.
- Samarbetsplattformen Google Workspace används för att skapa effektiva interna kommunikationsformer.

Delaktighet

Delaktighet och demokrati handlar om att alla ska ha möjlighet att engagera sig, vara med och påverka i samhällsfrågor och samhällsutvecklingen, men också om att delta i samhället. Valdeltagande, engagemang i civilsamhället och tillit till andra människor är lägre bland boende i områden med socioekonomiska utmaningar jämfört med andra områden och riket som helhet.

Följande ska beaktas:

- Delaktighet ska möjliggöras anpassat till tilltänkt målgrupp.

Jämlikhet

Jämlikhet innebär att alla människor är lika mycket värda och har samma rättigheter oavsett etnicitet, ålder, kön, sexuell läggning, religion och funktionsnedsättning. Även socioekonomiska förutsättningar inverkar stort på i vilken utsträckning som människor har utrymme att få sina rättigheter tillgodosedda. I ett jämlikt samhälle lever människor ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. För att till exempel uppnå en jämlik hälsa är det viktigt att människor ges likvärdiga villkor och förutsättningar. I utformandet av insatser är det viktigt att ha en medvetenhet om att olika socioekonomiska förutsättningar liksom olika maktordningar i samhället inverkar på människors möjligheter att delta i samhället på lika villkor.

Följande ska beaktas:

- Jämlikhetsperspektivet ska beaktas vid genomförande av åtgärderna i planen.
- Åtgärder ska i sin utformning och intensitet utgå från individernas behov.

Jämställdhet

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden. Makt fördelas olika i samhället beroende på föreställningar om kön. I Berga, Ryd och Skäggetorp finns utmaningar kopplat till jämställdhet. Det är till exempel en högre andel kvinnor som är arbetslösa jämfört med män.

Följande ska beaktas:

- Jämställdhetsperspektivet ska beaktas vid genomförande av åtgärderna i planen.
- Jämställdhetsanalyser ska göras utifrån tillämpningsanvisningar för jämställdhetsanalys.

Utvecklingsområde 1: Ökad trygghet, gemenskap och delaktighet i samhället

Nuläge

I Berga, Ryd och Skäggetorp förekommer kriminalitet och brottslighet. Det förekommer regelbundet samlingar av ungdomar vilket skapar oro, främst kring centrumen. Cykelstölder, skadegörelse och narkotikaförsäljning är vanligt förekommande och det finns platser som upplevs som otrygga. I områdena riskerar barn och unga att dras in i kriminella miljöer. Mycket verksamhet sker som dold brottslighet men då och då sker incidenter som påverkar allmänheten och skapar stor otrygghet, exempelvis oönskade händelser som skjutningar eller större bränder. Under påsken 2022 utbröt våldsamma upplopp i Skäggetorp. Under de senaste åren har flera skjutningar skett i områdena, varav flera med dödlig utgång. En pågående konflikt mellan lokala kriminella grupperingar påverkar tryggheten i dessa tre områden men även hela staden.

Skäggetorp är klassat som ett särskilt utsatt område av polisen, där kriminella gäng har en inverkan på lokalsamhället.

I Berga, Ryd och Skäggetorp finns det många människor som lever i utanförskap eller i social utslagning. Dessa individer behöver olika former av stöd från samhället och hjälp för att integreras och inkluderas. Samtidigt vittnar kommunanställda om att vissa invånare upplevs ha en bristande tilltro till myndigheter och kommunen, och det stöd och skydd som kan erbjudas. Kommunen har tidigare inte varit tillräckligt synlig, närvarande och tillgänglig för de som behöver hjälp, särskilt inte utanför kontorstider.

Vad kommunen behöver göra

Tryggheten, gemenskapen och delaktigheten i samhället för människor som bor i Berga, Ryd och Skäggetorp behöver ökas genom olika åtgärder. Kommunen behöver bryta strukturerna, förebygga riskfaktorerna och stärka skyddsfaktorerna. Att ständigt arbeta för att förbättra den fysiska miljön, skapa positiva mötesplatser och ta bort otrygga platser är en viktig del.

Kommunen behöver samla sig och stå enad som en mer synlig aktör i områdena, närvaron behöver fortsatt intensifieras även utanför kontorstid på kvällar och helger. Samverkan behöver utvecklas mellan alla de aktörer som arbetar i områdena, både internt mellan kommunala verksamheter men även externt mellan kommunen och andra aktörer. Strategisk samverkan utifrån SMS-grupp, samverkan barn och unga (SBU) samt samordnings- och beredningsgrupp för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete behöver bevakas aktivt där gemensamma träffytor finns (exempelvis gällande relationsbyggande arbete mellan unga, polis och räddningstjänst). Kopplingen ska ske utifrån tilltänkt förslag om ny ledningsmodell för trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser (KS 2023-154) samt tillhörande åtgärdsplan.

De invånare som behöver hjälp, stöd och information ska enkelt veta vart de kan vända sig, och vid behov slussas rätt. Kommunen behöver även fortsatt utveckla kommunikationen gällande områdena i enlighet med utarbetad strategi. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt behöver kunskapshöjande insatser för kommunens aktörer genomföras. Likväl behöver kunskapsläget om hur jämställdhetsutmaningar kan inverka på området och kommunens insatser förtydligas.

Samverkan med civilsamhället ska utredas utifrån ett strategiskt utvecklingsuppdrag och behöver vidareutvecklas på flera plan som kopplar an till områdena.

Åtgärder

1.1. Implementera och sprid kommunintern e-utbildning för att höja kunskapsnivån kring segregation			
En kommunintern e-utbildning har tagits fram och ska genomföras/implementeras under året till funktioner som är utsedda av respektive förvaltning. Syftet med utbildningen är att öka förståelsen kring vad segregation är, vad som orsakar det och vilka effekter det får. Den ska även peka på hur kommunanställda genom sitt arbete kan bidra till att motverka segregation.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KLF (HBE) med hjälp av samtliga förvaltningar	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidareutvecklad åtgärd			

1.2. Arbeta vidare med identifierad(e) jämställdhetsutmaning(ar) utifrån jämställdhetsbokslutet			
Kunskapsläget om vilka jämställdhetsutmaningar som präglar kommunens verksamhet och måluppfyllelse (dels kopplat till områdena) behöver förstärkas. Genom det jämställdhetsbokslut som tas fram under 2023 ansvarar varje förvaltning för att arbeta vidare utifrån den/de jämställdhetsutmaningar som bokslutet påvisar. Det geografiska perspektivet (Berga, Ryd och Skäggetorp) ska beaktas.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: samtliga	Finansiering: Genomförs inom ram

Ny åtgärd.

1.3. Fortsatt verka för att öka relationsbyggande arbete mellan unga, polis och räddningstjänst

<p>Fortsätta och utöka det relationsbyggande arbetet mellan blåljuspersonal och barn och ungdomar när läget är lugnt, istället för att mötas när incident inträffat. En naturlig kontaktyta med barn, ungdomar samt personal inom skola och fritidsverksamhet behöver finnas. Dialog med önskan till polisen och RTÖG (Räddningstjänsten Östra Götaland) om prioritering även av yngre barn på förskolor och lågstadiet.</p>	<p>Område: Berga, Ryd och Skäggetorp</p>	<p>Ansvarig: UTB och KOF</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram</p>
--	--	------------------------------	---

Vidmakthållen åtgärd.

1.4. Vidareutveckla områdesteam

<p>Områdesteamen är en långsiktig social insats i form av ett utvecklingsuppdrag till Leanlink. De tre teamen etablerades hösten 2021 och ska fortsatt stabiliseras och utveckla långsiktiga och strukturerade arbetsätt. Arbetet ska vidareutvecklas inom ramen för utvecklingsuppdraget. Samverkan ska fortsatt utvecklas både med andra förvaltningar och enheter inom kommunen och med andra aktörer (genom SBU delvis), exempelvis föreningar och civilsamhälle, i respektive område.</p>	<p>Område: Berga, Ryd och Skäggetorp</p>	<p>Ansvarig: Leanlink och SOF</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram</p>
--	--	-----------------------------------	---

Vidmakthållen åtgärd.

1.5. Fortsatt samverkan genom etableringen av nära socialtjänst i Skäggetorp

<p>Syftet är att skapa en nära socialtjänst i Skäggetorp som med nya arbetssätt tillsammans med medborgarna genom tidiga och förebyggande insatser förhindra att barn och unga hamnar i kriminalitet och utanförskap. Nära socialtjänst etablerades i samverkan under 2022 och arbete ska fortsatt pågå för att skapa en god samverkansmodell (möjlig för applicering i ytterligare områden). SBU bevakar och hanterar åtgärden ur ett barn- och ungdomsperspektiv.</p>	<p>Område: Skäggetorp</p>	<p>Ansvarig: Leanlink, SOF</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram.</p>
<p>Vidareutvecklad åtgärd.</p>			

<p>1.6. Vidareutveckla socialtjänst närmare kommuninvånarna i Berga och Ryd</p>			
<p>Fortsätt med och vidareutveckla nuvarande arbete med områdesbaserad socialtjänst i Berga genom den befintliga arbetsgruppen. Se över hur även kommuninvånarna i Ryd kan få motsvarande stöd med förebyggande, åtgärdande och stödjande insatser genom exempelvis områdesbaserad socialtjänst eller områdesteamens arbete. Arbetsgrupp ska starta upp. Socialtjänsten i området ska också utveckla och strukturera samverkan med andra aktörer i välfärdskedjan för att bättre uppfylla samhällskontraktet och möta de i behov av stöd. SBU bevakar och hanterar åtgärden ur ett barn- och ungdomsperspektiv för skolan och socialtjänsten. Dock finns flera frågor kopplade till familj som inte faller under SBU.</p>	<p>Område: Berga och Ryd</p>	<p>Ansvarig: Leanlink och SOF</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram</p>
<p>Vidareutvecklad åtgärd.</p>			

1.7. Utveckla åtgärder för att stärka förutsättningar för minskad segregation hos äldre

Under 2023 utreda omfattningen av äldres segregation i våra utsatta områden och bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: SOF, Leanlink	Finansiering: Genomförs inom ram
Ny åtgärd			

1.8. Vidareutveckla samverkan med civilsamhället

Utifrån ett strategiskt utvecklingsuppdrag 2023 ska kommunstyrelsen i samverkan med social- och omsorgsnämnden utreda och värdera kommunens samverkan med civilsamhället, inklusive Leanlinks nuvarande uppdrag kring områdesteamen. Områdesteam vidmakthåller under tiden för utredning de befintliga forum som finns. En del av arbetet är också att skapa långsiktiga och stabila strukturer kring föreningsstöd.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KLF (HBE), Leanlink	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd.			

1.9. Utveckla kommunikationen kring Berga, Ryd och Skäggetorp i enlighet med utarbetad strategi

Kommunen ska kommunicera mer enhetligt externt och internt om områdena och till de boende i områdena. Den externa kommunikationen ska synas i kommunens kanaler återkommande. En viktig del är att belysa det positiva som sker i områdena men också att skapa en känsla av samhörighet med övriga Linköping, genom kommunikation. Den interna kommunikationen bottenar i att skapa stolthet och en känsla av gemenskap för de boende	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KLF (kommunikation)	Finansiering: Genomförs inom ram?
---	-----------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------

i områdena.			
Vidmakthållen åtgärd			

1.10. Utveckla Kontakt Linköpings arbetssätt

Arbetet med att vidareutveckla besöksytorna i Skäggetorps centrum samt Berga By sker löpande under året. Under 2023 är målsättningen att utveckla ytterligare en kanal till Kontakt Linköping. Kanalen är tänkt att utformas som ett videomöte där kunden kan befinna sig framför en kunddator och koppla upp sig mot en samhällsvägledare på annan fysisk plats. Pilot kommer sannolikt testas i Ryd (samt huvudbiblioteket) under 2023. Under året ska också samtliga medarbetare på Kontakt Linköping genomföra en utbildning inom mångfald för att öka kunskapen och förståelsen kring mångfald och olikheter.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: VSS	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidareutvecklad åtgärd.			

1.11. Fortsatt samverkan med SBU gruppen

Den grupp som ansvarar för den kommunövergripande samverkan för barn och unga (SBU) ska fortsatt ha löpande kontakt med SMS-gruppen genom processledare samt ingående funktioner. Detta för att möjliggöra synergieffekter och tydliggöra gränsdragning. SBU har övergripande samverkans ansvar för det som berör barn och unga frågor där samverkan mellan UTB, SOF, Leanlink, KOF är aktuellt. Den gemensamma träffytan är	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KLF (HBE), UTB mfl	Finansiering: Genomförs inom ram
--	-----------------------------------	------------------------------	----------------------------------

<p>samverkansfrågor som rör barn och unga i bostadsområdena Berga, Ryd och Skäggetorp. Följande åtgärder ska bevakas i relation till tangerande uppdrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vidareutveckla områdesteam - Fortsatt samverkan genom etableringen av nära socialtjänst i Skäggetorp - Vidareutveckla socialtjänst närmare kommuninvånarna i Berga och Ryd - Tillsammans med BRÅ arbeta med metodutveckling för brottsprevention Skäggetorp - ESF-projekt Skäggetorp - Utveckla samverkan mellan elevhälsa och socialtjänst. - Översyn av utbildningarna kring föräldrastöd 			
Ny åtgärd			

1.12. Vidareutveckla samverkan utifrån trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser

<p>Den grupp som ansvarar för kommunövergripande samverkan gällande trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser ska genom SMS-gruppen initiera och utveckla löpande kontakt (genom processledare samt ingående funktioner). Detta utifrån förslag på uppdaterad modell för ledning och samordning av trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser.</p>	<p>Område: Berga, Ryd och Skäggetorp</p>	<p>Ansvarig: KLF (SÄK och HBE), mfl.</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram</p>
---	--	--	---

Syftet är att möjliggöra synergieffekter och tydliggöra gränsdragning. Den gemensamma träffytan är samverkansfrågor som rör trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser i bostadsområdena Berga, Ryd och Skäggetorp.

Följande åtgärder från den tilltänkta trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärdsplanen (under framtagande) ska bevakas i relation till tangerande uppdrag:

- Omsätt överenskommelsen mellan polismyndigheten och kommunen gällande avhopparverksamhet.
- Vidareutveckla arbetet med EST (effektiv samordning för trygghet)
- Vidareutveckla det brottsförebyggande arbetet
- Ta fram en kommunövergripande åtgärdsplan tillsammans med bland annat polisen för att vidareutveckla samverkan mellan kommunen och polis mfl.
- Tillsammans med BRÅ arbeta med metodutveckling för brottsprevention i Skäggetorp
- Vidareutveckla arbetet med Social insatsgrupp (SIG)

Ny åtgärd

1.13. Vidareutveckla och stärk Berga By som mötesplats

Struktur för arbete i samverkan har vidareutvecklats under 2022 genom arbetsgrupp med tillhörande styrgrupp. Arbetet ska fortsätta, bla genom utveckling av utemiljön och Daggkåpan. Arbetssättet och strukturen ska vidareutvecklas och ev. skall strukturen omsättas brett.	Område: Berga	Ansvarig: KOF	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd.			

1.14. Arbeta mot barnfattigdom i Skäggetorp genom ESF-projekt			
ESF (europeiska socialfonden) planerar att rikta en utlysning för insatser för att motverka barnfattigdom i sk. särskilt utsatta områden enligt polisens lista, där Linköping är en av de tilltänkta kommunerna (genom Skäggetorp). Tre prioriterade områden är tilltänkta för ansökan utifrån kartlagda behov genom SMS- och SBU-gruppen. Genomförande av åtgärd förutsätter att ansökan blir bifallen.	Område: Skäggetorp	Ansvarig: UTB, KOF, SOF, KLF	Finansiering: Genomförande förutsätter bifallen ansökan och projektmedel
Ny åtgärd.			

Utvecklingsområde 2: Fler i arbete eller meningsfull sysselsättning

Nuläge

I Berga, Ryd och Skäggetorp är förvärvsfrekvensen generellt sett betydligt lägre än i många andra områden och jämfört med Linköping totalt. Det finns också en skillnad i förvärvsfrekvens mellan kvinnor och män i dessa områden som är större än skillnaden mellan kvinnor och män totalt sett i Linköping. Som exempel var förvärvsfrekvensen för kvinnor i området Rosendal i Skäggetorp 40%, medan det för kvinnor totalt i Linköping var 76 % år 2019.

Även andelen personer som uppburit ekonomiskt bistånd någon gång under 2018 var betydligt högre i Berga, Ryd och Skäggetorp jämfört med Linköping totalt.

Sammantaget är det många vuxna i Berga, Ryd och Skäggetorp som inte har ett arbete att gå till. Utmaningarna är allra störst i Skäggetorp och delar av Ryd men även i Berga finns det många människor som står utanför arbetsmarknaden. Arbetslöshet har ett bevisat samband med kortare livslängd, ökad risk för hjärt-kärlsjukdom, ohälsosamma levnadsvanor och psykisk ohälsa. Den låga förvärvsfrekvensen får dessutom konsekvenser för hushållens ekonomi. I Skäggetorp fanns det år 2019 nästan 2000 barn och unga som levde i relativ fattigdom, det vill säga lever i hushåll med låg ekonomisk standard. Det motsvarar 73,9 % av alla barn och unga i Skäggetorp. I Berga var motsvarande andel 47,8 %, och i Ryd 53,7 % år 2019. Att leva i en familj med ekonomisk utsatthet påverkar bland annat barns välmående, boendesituation och skolresultat negativt.

Vad kommunen behöver göra

Fler människor i Berga, Ryd och Skäggetorp behöver komma ut i arbete. Att ha ett arbete att gå till är viktigt för individens möjligheter till positiv utveckling, självkänsla, inkludering i samhället, integration, hopp och framtidstro. Det är också mycket viktigt för barn och unga att ha vuxna med ett arbete som förebilder för att motivera till egna studier och att söka ett eget arbete.

Flera olika åtgärder behöver vidtas. Kommunen, och även andra arbetsgivare, behöver öppna upp verksamheten mer och se över hur fler personer kan tas emot inom ramen för olika arbetsmarknadsåtgärder. Det svåraste är ofta att få ett första jobb. Det är därför också viktigt att fortsätta stötta unga till att få arbetslivserfarenhet, till exempel genom olika satsningar på feriearbeten och extraanställningar. Det kan motivera till att fortsatt vilja jobba och tjäna egna pengar.

Utbildningsinsatser så som samhälle- och arbetsmarknadskunskap behöver vidareutvecklas så att de på bästa sätt gör individen anställningsbar och matchar efterfrågan på arbetsmarknaden. Fortsatt arbete behöver också ske för att öka företagande bland invånare med utländsk bakgrund i områdena. Samverkan behöver vidare stärkas för att bättre fånga upp unga som inte fullföljer gymnasiet.

Åtgärder

2.1. Stärk samverkan för att bättre fånga upp unga som inte fullföljer eller riskerar att inte fullfölja gymnasiet			
Åtgärder ska vidtas utifrån vad som framkommit genom deltagandet i SKR-programmet "Fullföljd utbildning". Åtgärder riktas mot grundskolan (studie/yrkesvägledning) och	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: UTB	Finansiering: Genomförs inom ram

gymnasie (mot elever som går individuella programmet).			
Vidareutvecklad åtgärd			

2.2. Kommunens samtliga förvaltningar ska ta emot fler personer inom ramen för arbetsmarknadsinsatser

Förvaltningarnas ansvar har kopplats genom det arbetsmarknadsprogram som fastställdes under 2022 och IAF har fått verksamhetsuppdrag från förvaltningarna. Plan för 2023 är att vidmakthålla utvecklingsplanen och bibehålla platserna.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: IAF	Finansiering: Genomförs inom ram.
Vidmakthållen åtgärd.			

2.3. Fortsatt arbetet med inrättande av lokala driftorganisationer.

Utifrån den framtagna utredningen/utvärderingen av de lokala driftorganisationer som inrättades på prov i Berga och Ryd under 2021 finns en plan om att fortsatt prioritera ett permanent inrättande av lokala driftorganisationer. En lokal driftorganisation med lokal förankring kan skapa en något högre standard på driften, samtidigt som den bidrar till ansvarstagande och stolthet för den egna stadsdelen. Under 2023 ska möjlighet till permanent etablering ses över. IAF utvecklar efter att MOS har fastställt uppdrag.	Område: Berga och Skäggetorp	Ansvarig: IAF och MOS (SMA)	Finansiering: Finansiering inte fastställd ännu
Vidareutvecklad åtgärd			

2.4. Vidareutveckla samhälls- och arbetsmarknadskunskap (SAK)

En vidareutveckling av SAK planeras i samverkan med Region Östergötland. Exempelvis på Agora i Skäggetorp, i Berga By och Ryds herrgård i Ryd och i samverkan med områdesteamen. Bra att kunna etablera kontakten lokalt och sedan slussas vidare för fortsatt vägledning i stan eller jobb i andra områden.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: IAF	Finansiering: Genomförs inom ram
Ny åtgärd			

2.5. Fortsätt samarbete med Linkstep

Kommunen ska fortsatt samarbeta med Stångåstadens projekt Linkstep som arbetar för att hjälpa personer till egenförsörjning. Kommunen arbetar tillsammans med projektet utifrån deltagare och matchar med arbetsgivare.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: IAF	Finansiering: Genomförs inom ram genom extra medel från politiska medel 2023
Ny åtgärd			

2.6. Arbeta vidare med Jobbspår, interna och externa

Genomförs i samverkan med arbetsgivarna, arbetsförmedlingen, AMI och VUX. Antalet deltagare ska utökas genom arbete för att klustra och öka volymerna inom samtliga jobbspår. Jobbspåren bör innefatta ett utökat antal deltagare.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: IAF	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

2.7. Fortsätt arbeta för ökat företagande bland invånare med utländsk bakgrund i Berga, Ryd och Skäggetorp

<p>Under 2022 har erfarenheter och lärdomar samt nätverk byggts upp vilket kommer att forma och vidareutveckla insatsen under 2023. Områdesnära insatser med StartUp Time café i Berga, Ryd och Skäggetorp kommer fortlöpa. Syftet är att tillgängliggöra, anpassa och utöka nyföretagarrådgivningen till målgruppen så att fler kan ta del av kommunens stöd till nyföretagare som genomförs av Nyföretagarcentrum. Målgruppen för projektet är invånare med utländsk bakgrund, med fokus på boende i Berga, Ryd och Skäggetorp, som har förutsättningar och viljan att starta ett eget företag efter anpassad rådgivning och stöttning.</p>	<p>Område: Berga, Ryd och Skäggetorp</p>	<p>Ansvarig: KLF (NoT), IAF</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram</p>
<p>Vidareutvecklad åtgärd.</p>			

<p>2.8. Stötta förvaltningarna i att ställa sociala krav i upphandling.</p>			
<p>IAf arbetar övergripande med att införa sociala krav i upphandling tillsammans med upphandlingsenheten. Hållbarhetsenheten involveras med avsatt resurs för att vidareutveckla sociala krav i främst centrala, kommunövergripande upphandlingar. En del i detta är att undersöka möjligheterna att ställa sociala krav som på olika sätt möjliggör sysselsättning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden i vissa upphandlingar.</p>	<p>Område: Berga, Ryd och Skäggetorp</p>	<p>Ansvarig: IAF och KLF (HBE)</p>	<p>Finansiering: Genomförs inom ram</p>
<p>Vidmakthållen åtgärd.</p>			

Utvecklingsområde 3: Utbildning för att barn och vuxna ska nå sin fulla potential

Nuläge

I Ryd och Skäggetorp går en mycket hög andel barn med annat modersmål än svenska i grundskolorna. Samma sak gäller för Bäckskolan i Berga. Andelen inskrivna barn i förskolan i Berga, Ryd och Skäggetorp är något lägre än i kommunen totalt.

Det finns numera inget högstadium i något av områdena, efter att Skäggetorpsskolans högstadium avvecklades 2021. Högstadierna i Berga och Ryd stängdes ett par år tidigare. Istället går eleverna som bor i områdena utspridda på andra skolor i kommunen. En mer blandad elevsammansättning på skolorna kan förhoppningsvis öka elevernas chanser att bli behöriga till gymnasiet, vilket är mycket viktigt för att komma vidare i livet.

Utmaningarna är dock stora. Vårterminen 2020 blev 50 % av eleverna som bor i socialt utsatta områden behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, jämfört med 90 % för övriga elever i Linköpings kommun. I gruppen socialt utsatta områden ingår elever som bor i Skäggetorp samt delar av Berga och delar av Ryd (indelningen gjordes 2018 utifrån NYKO-områden).

Utbildningsnivån för den vuxna befolkningen är låg i både Berga och Skäggetorp. I Berga har 18 % enbart förgymnasial utbildning och i Skäggetorp har 28 % enbart förgymnasial utbildning. För Linköping totalt var siffran 8,3 % år 2020. I Ryd är motsvarande siffra för de som enbart har förgymnasial utbildning 9,1 %, vilket kan förklaras av den relativt höga andel studenter som är boende i området.

Vad kommunen behöver göra

Utbildningen i Linköping ska ha en hög och likvärdig kvalitet. Den ska ge alla barn och elever förutsättningar att nå nationella mål och kunna utveckla sin fulla potential. Skolsegregationen ska motverkas.

Kommunen behöver arbeta för en god utbildning för alla barn och vuxna inom förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning så att alla barn och vuxna ska nå sin fulla potential. Utbildning är en viktig faktor för individens möjligheter till positiv utveckling och hopp i livet. Kunskaper i svenska är en nyckelfaktor för att många i områdena ska etablera sig i samhället, liksom utbildning inom samhällsorientering. Arbete ska fortlöpa med att främja språkutvecklingen för flerspråkiga barn i förskolan. Att föräldrarna får utbildning är viktigt då förståelsen ökar för hur viktig barnens skolgång är. Strategier för språkutveckling ska tas fram med kopplingar till SFI. Bokstart, för de allra minsta, fortlöper och långsiktig finansiering ska ses över.

Andelen inskrivna barn i förskolan behöver öka i Berga, Ryd och Skäggetorp. Att gå i förskolan är viktigt för att få god förberedelse inför skolstarten, framförallt för

språkutvecklingens skull. Utöver detta är det viktigt att arbeta aktivt för att alla elever ska få de bästa förutsättningarna till lärande redan på låg- och mellanstadiet. Det är också gynnsamt för elever att göra ett aktivt skolval vilket fortsatt ska uppmuntras.

Åtgärder

3.1. Vidta åtgärder för att öka andelen inskrivna barn i förskolan.			
Åtgärder ska fortsatt vidtas inom ramen för åtgärden. Samverkansformer ska fortsatt utvecklas för att nå de familjer som står långt ifrån förskolan. Arbete ska ske för att fler nyanlända och utrikesfödda familjer samt familjer med utrikes bakgrund kommer till Öppna förskolan. Arbete ska genomföras för att säkerställa att den information som finns är relevant, likvärdig och tillgänglig. Arbetet med och utifrån rutiner för planerade föräldraledigheter och längre utlandsvistelse så att barnens frånvaro från förskolan minimeras ska fortlöpa.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: UTB	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

3.2. Arbeta för att främja språkutvecklingen för flerspråkiga barn i förskolan.			
Projektet Språkutvecklande förskola ska fortsätta utifrån uppstarten 2022 genom kompetenshöjande insatser hos personal.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: UTB	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd.			

3.3. Aktivt verka för att främja ett aktivt skolval i alla åldrar			
Det är gynnsamt för elever att göra ett aktivt skolval och det ska uppmuntras genom kampanjer och aktiv	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: UTB	Finansiering: Genomförs inom ram

informationsspridning. Genomförs av de som har kontaktytor mot elever, samt mot vårdnadshavare.			
Vidmakthållen åtgärd.			

3.4. Arbeta för att skapa likvärdiga möjligheter för lärande i åk F-6			
Riktade insatser för att främja likvärdighet ska genomföras. Arbetet med SFM (skolutveckling från mitten) fortlöper. En del i arbetet att skapa likvärdiga möjligheter för lärande och ge fler elever möjlighet att nå gymnasieexamen.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: UTB	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd.			

3.5. Komplettera SFI med arbetsmarknadsåtgärder			
Strategiskt utvecklingsuppdrag för IAF och UTB. Under 2023 ska arbetet fortlöpa, bland annat genom utveckling av gemensamma individuella planer för språkutveckling tillsammans med Arbetsförmedlingen och vux. SFI på plats tillsammans med språkutvecklare arbetas vidare med.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: IAF och Vux	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd.			

3.6. Ta fram strategier för språkutveckling			
Strategier för språkutveckling ska tas fram där flertalet insatser ingår. Det behövs tydliga strategier för att möjliggöra återgång till SFI eller komma i försörjning. Gäller flera andra intressenter, inte enbart individen,	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: IAF	Finansiering: Genomförs inom ram.

praktikplatser, arbetsgivare mfl. Genomförs tillsammans med vux. Finns språkutvecklare anställda.			
Ny åtgärd			

3.7. Stärk och vidareutveckla Kulturpuls på låg- och mellanstadieskolorna.			
Kulturpuls pågår i Rosendalsskolan (Skäggetorp) och Bäcksolan (Berga). Arbetet är stabilt och långsiktigt. Arbete för att skapa verksamhet i en tredje skola pågår, då avseende Ryd. Arbete ska fortsatt ske för att standardisera en permanent och långsiktig samarbetsform där Kulturpuls och skolorna i områdena hittar samverkansformer som är överensstämmande med båda verksamheternas uppdrag.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KOF och UTB	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd.			

3.8. Gör bokstart permanent			
Bokstart är permanent i Berga och pågår i Ryd med hjälp av statsbidrag. Medel har sökts för genomförande även i Skäggetorp. Arbete ska fortsatt ske för att skapa långsiktig finansiering.	Område: Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KOF	Finansiering: Finansiering saknas i nuläget för Skäggetorp.
Vidmakthållen åtgärd			

Utvecklingsområde 4: Trivsamma livsmiljöer för ett sammanhållet Linköping

Nuläge

Skäggetorp är Linköpings största stadsdel efter innerstaden. Det är idag en egen stad i staden. Stadsdelen planerades på 60-talet helt enligt dåtidens ideal med till exempel

trafikseparerade miljöer. Området är idag avskärmat från resten av staden av flera fysiska barriärer men det finns även mentala barriärer som gör att det är låg rörlighet till och från området trots att avstånden inte är stora. 86 % av alla bostäder i Skäggetorp är hyresrätter och över hälften av alla bostäder är tvåor och treor. I Skäggetorp råder en stor omflyttning. En förklaring är att det finns få stora bostäder, de som behöver bo större får lämna området och nya flyttar in i de lediga lägenheterna. En annan anledning är stadsdelens dåliga rykte, många väljer att lämna området när de har möjlighet.

Ryd kan liksom Skäggetorp ses som en stad i staden med både fysiska och mentala barriärer från resten av staden. Ryd planerades under 60-talet och var färdigbyggt i början av 70-talet. Ryd har en viss variation av bostäder med ett småhusområde och ett större område med flerbostadshus, områdena inom Ryd är dock tydligt uppdelade och skiljer sig åt gällande utformning och befolkning. Samtliga lägenheter i Ryd är hyresrätter, varav många av dessa är studentbostäder. Nya bostäder byggs idag genom en relativt nyligen antagen detaljplan.

Berga är till skillnad från Ryd och Skäggetorp mer integrerat med omkringliggande områden, och variationerna inom stadsdelen är större. Det finns både villor, radhus, bostadsrätter och hyresrätter men det råder stor intern segregation eftersom stadsdelen är tydligt uppdelad i olika delområden. Nya bostäder byggs nu bredvid Berga centrum och många har redan flyttat in. I Berga är aktivitetsparken välbesökt. I Skäggetorp och Ryd är de flesta funktioner koncentrerade till centrumet och det fungerar till viss del som en mötesplats. Agora är en målpunkt och mötesplats i Skäggetorp som kan locka besökare från hela Linköping.

Vad kommunen behöver göra

Kommunen behöver skapa trivsamma livsmiljöer för ett sammanhållet Linköping. Dels ska områdena upplevas som trivsamma och attraktiva både av de som bor och verkar där, men även av övriga i Linköping. Det är också viktigt att områdena på ett bättre sätt kopplas samman med omkringliggande stadsdelar så att Linköping blir en mer sammankopplad och sammanhållen stad. Att skapa fler mötesplatser och målpunkter i Berga, Ryd och Skäggetorp, både för de egna invånarna, men också för övriga Linköpingsbor är viktigt. På så sätt stärks kopplingarna till omgivningen och det finns potential för att fler människor från olika områden ska mötas.

Detaljplanearbeten i Skäggetorp behöver fortsatt prioriteras och utifrån den dialog som förts med fastighetsägare kring att bygga ett mer diversifierat bostadsbestånd kommer förvärvade kunskaper från dialogen implementeras i det fortsatta arbetet. Kommunen tillsammans med Stångåstaden har en viktig uppgift i att gå före och visa vägen för fler aktörer. Aktivitetsparken ska upprustas och moderniseras under året.

I Berga pågår ett stadsbyggnadsprojekt med flera intressenter. Det är viktigt att det prioriteras och förverkligas. På så sätt kan Berga kopplas samman ännu mer med Ekkällan och få en tydligare entré mot Tinnerö eklandskap. Fler nya bostäder innebär också investeringar i service som skolor och förskolor och har möjlighet att leda till en ännu mer blandad befolkning vilket är positivt. Ett fortsatt arbete med detaljplan för Berga Centrum ske

utifrån den dialog som genomfördes under föregående år. Ett nytt centrum är viktigt för hela områdets utveckling och det bör formas tillsammans med boende och verksamma i området. Aktivitetsparken ska upprustas och utredning planeras genomföras med efterföljande byggstart.

I Ryd ska en utredning om "Barnens naturstig" tas fram under året, detta för att framgent möjliggöra Rydskogen för de som vanligtvis inte vistas i skog och natur och därför är potentiella nya besökare - dels från närliggande Ryd och Skäggetorp men även från andra delar i kommunen.

Åtgärder

4.1. Beakta områden med socioekonomiska utmaningar i framtagandet av handlingsplanen för att öka tryggheten i det offentliga rummet			
MOS kommer tillsammans med SÅK skriva fram en kommunövergripande handlingsplan som syftar till att beskriva kommunens arbete för att öka tryggheten i det offentliga rummet. Handlingsplanen kommer vara kommunövergripande och utgå från Trygghetsprogrammet.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KLF (säk) och MOS	Finansiering: Genomförs inom ram
Ny åtgärd.			

4.2. Genomför planprogrammet i Skäggetorp			
Detaljplaner i Skäggetorp ska fortsatt prioriteras högt om de bidrar till den stora strukturomvandling som föreslås i planprogrammet för området.	Område: Skäggetorp	Ansvarig: MOS (SPA)	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

4.3. Ta fram en genomförandestrategi för planprogrammet i Skäggetorp			
Fortsatt arbete med genomförandestrategi ska ske. Samhällsbyggnadsnämnden ska ta ställningstagande inför fortsatt arbete med den fysiska utvecklingen av stadsdelen.	Område: Skäggetorp	Ansvarig: MOS (SPA)	Finansiering: Genomförs inom ram

Vidmakthållen åtgärd

4.4. Implementera kunskaper i planarbetet från dialog med fastighetsägare i Skäggetorp kring utveckling i enlighet med planprogrammet

Fortsätta dialoger med fastighetsägare i Skäggetorp i syfte att förverkliga planprogrammet och få fler aktörer att komma in och utveckla Skäggetorp.

Område:
Skäggetorp

Ansvarig: MOS
(SPA)

Finansiering:
Genomförs
inom ram

Vidareutvecklad åtgärd

4.5. Upprusta och modernisera aktivitetspark/stadsdelspark vid Skäggetorps centrum

Fortsatt arbete ska ske för att möjliggöra byggnation/modernisering av aktivitetspark/stadsdelspark i centrum av Skäggetorp under 2023 och 2024. Detta utifrån den utredning inklusive jämställdhetsanalys som genomförts under 2022.

Område:
Skäggetorp

Ansvarig: MOS
(SMA)

Finansiering:
Genomförs
inom ram

Vidmakthållen åtgärd

4.6. Arbeta vidare med berörda parter utifrån utredning om internationell marknad (torghandel) i Skäggetorp

En internationell marknad med torghandel kan bli en ny målpunkt i staden. Samverkan med fastighetsägaren och samråd med berörda aktörer måste ske innan den etableras. Förstudie genomfördes under hösten 2021. Ställningstagande utifrån utredningen ska tas vidare med berörda parter. Berörda förvaltningar ska kopplas in.

Område:
Skäggetorp

Ansvarig: MOS
(SMA)

Finansiering:
Genomförs
inom ram

Vidmakthållen åtgärd

4.7. Fortsatt prioritera detaljplanering i Berga

Fortsatt arbete med stadsbyggnadsprojekt Berga. Detaljplanen färdigställs under 2023 och projektet går in i genomförandefasen.	Område: Berga	Ansvarig: MOS (SPA)	Finansiering: Genomförs inom ram
--	---------------	---------------------	----------------------------------

Vidmakthållen åtgärd

4.8. Arbeta fram en ny detaljplan för Berga centrum

Utvecklingen av Berga centrum är viktigt för hela området och ska fortlöpa. Dialog har genomförts och arbete med att ta fram ett samrådsförslag för centrumets utveckling ska genomföras.	Område: Berga	Ansvarig: MOS (SPA)	Finansiering: Genomförs inom ram
---	---------------	---------------------	----------------------------------

Vidmakthållen åtgärd

4.9. Upprusta aktivitetsparken i Berga

Behov av underhåll av parken har utökats till en planerad upprustning. Planerad utredning genomförs under 2023, byggstart i slutet av 2023 eller 2024. Jämställdhetsanalys genomförs.	Område: Berga	Ansvarig: MOS (SMA)	Finansiering: Genomförs inom ram
---	---------------	---------------------	----------------------------------

Vidmakthållen åtgärd

4.10. Genomför en utredning om "Barnens naturstig i Rydskogen"

En utredning ska ske under 2023, byggnation och genomförande planeras till 2024. Syftet är att tillgängliggöra Rydskogen för människor som inte normalt sett vistas i skog och natur, många potentiella besökare bor i Ryd och Skäggetorp. Kan bli en större satsning på ett roligt besöksmål	Område: Ryd	Ansvarig: MOS (SMA) och KOF.	Finansiering: Genomförs inom ram
---	-------------	------------------------------	----------------------------------

för barn och föräldrar från områdena men även för andra linköpingsbor vilket kan skapa möten mellan människor. Förstudien görs för att ta fram en tydligare projektidé i samarbete med boende i närområdet.			
Vidmakthållen åtgärd			

4.11. Rusta upp och utveckla parker och lekplatser för att skapa trivsel och trygghet			
Arbetet ska genomföras under 2023 utifrån "Riktlinjer lek och aktivitet" som färdigställdes 2022. Upprustning av aktivitetspark och närlekplatser Skäggetorp genomförs 2023. Upprustning av aktivitetspark Berga 2023. Aktivitetsparker ska också innehålla småbarnslek.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: MOS (SMA)	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

4.12. Medverka i fastighetsägarsamverkan			
En fastighetsägarförening i form av en BID (Business improvement district) finns nu i Skäggetorp. I Berga håller en på att startas upp enligt samma koncept. Representant från KLF Hållbarhetsenheten deltar som representant från kommunen.	Område: Berga och Skäggetorp	Ansvarig: KLF (HBE)	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

Utvecklingsområde 5: En rikare fritid för alla

Nuläge

I Skäggetorp finns det ett antal aktiva idrottsföreningar, men även andra föreningar och civilsamhällesaktörer, som erbjuder olika former av fritidssysselsättning för invånarna.

Mycket är dock projekt och tillfälliga insatser och det är svårt att få en överblick över allt som görs. Kommunens fritidsverksamhet utgår främst från UngPuls och Agora.

Berga By öppnades under 2021 och där finns bland annat bibliotek och Ung Puls. Berga By är ett positivt tillskott eftersom kommuninvånare länge efterfrågat fler mötesplatser i området som exempelvis ett bibliotek. I Berga finns det färre aktiva föreningar än i Skäggetorp men det finns ett stort engagemang för området från dem.

I Ryd finns det också ett antal olika föreningar som är mer eller mindre aktiva. Under 2021 öppnades ett bibliotek i centrumhuset. Ryds sportcenter är under utveckling vilket bidrar positivt till området.

Kulturskolan har idag en svag ställning i områdena. Det är få elever som bor i Berga, Ryd och Skäggetorp som deltar i kulturskolans verksamhet. Att många barn och unga lever i relativ fattigdom kan vara en orsak till att de inte deltar i föreningsliv eller idrottsaktiviteter. Det är i många fall också så att deltagandet i organiserat föreningsliv inte är integrerat i den egna kulturen på samma sätt i dessa områden som i andra.

Andelen barn och unga (7-20 år) som var aktiva i en idrottsförening år 2019 var 29% i Skäggetorp, 38% i Ryd och 46 % i Berga, jämfört med 63 % i Linköping totalt.

Vad kommunen behöver göra

Kommunen behöver arbeta för att möjliggöra en rikare fritid för alla människor i Berga, Ryd och Skäggetorp. Fritiden kan berika livet och är viktig för hälsan för både unga, vuxna och äldre. Det måste finnas attraktiva mötesplatser med ett brett program för olika åldrar i områdena. Kommunen måste försöka ta tillvara på olika intressen och passioner för att tillsammans med föreningsliv och civilsamhället erbjuda något för alla oavsett intresse eller ekonomiska förutsättningar. Kultur och idrott är en viktig väg till integration och delaktighet i samhället. Föreningsdeltagande skapar till exempel kunskap om demokratiska processer och är viktigt för känslan av att ingå i ett sammanhang.

Kommunen behöver på olika sätt stötta föreningslivet i att bygga upp en långsiktigt hållbar verksamhet. Detta för att komma bort från kortsiktiga insatser och projekt och istället samverka med stabila och långsiktiga aktörer.

Kommunen behöver också skapa attraktiva aktivitetsmiljöer såväl utomhus som inomhus och se till att de som vill bedriva föreningsverksamhet har lokaler att göra det i.

Åtgärder

5.1. Vidareutveckla och stärk Agora som mötesplats			
Agora ska fortsatt utvecklas till en självklar, positiv mötesplats för alla i Skäggetorp. Innehåll och öppettider utvecklas allteftersom utifrån efterfrågan och behov.	Område: Skäggetorp	Ansvarig: KOF, Leanlink	Finansiering: Genomförs inom ram

Samverkan ska ske med övriga förvaltningar och andra aktörer i området som exempelvis civilsamhället och nära socialtjänst.			
Vidmakthållen åtgärd			

5.2. Vidareutveckla och stärk Ryds sportcenter som mötesplats

Ryds sportcenter ska vidareutvecklas till en viktig mötesplats i Ryd. Utredning och projektering genomfördes 2022 och anpassningar är beställda av Lejonfastigheter.	Område: Ryd	Ansvarig: KOF	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

5.3. Öppna upp kulturskolan för fler

Det ses över att införa ett differentierat avgiftssystem för kulturskolan så att kostnaden blir lägre för hushåll med låga inkomster. Det är en åtgärd som förhoppningsvis kan leda till att Kulturskolans utbud tillgängliggörs för fler barn och unga och att det kan bli en fortsättning efter Kulturpuls i skolan.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KOF	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			

5.4. Möjliggör för uppstart av konceptet Fritidsbanken utifrån utredning

Fritidsbanken är som ett bibliotek, fast med sport- och friluftsprylar där utlåning av utrustning för en aktiv fritid sker, som t.ex. skidor, skridskor, inlines, mm. Utifrån en utredning om koncept 2022 avser	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KOF	Finansiering: Finansiering saknas för drift
--	-----------------------------------	---------------	---

"Fritidsbanken" utvecklas för möjlig uppstart i Linköping.			
Vidareutvecklad åtgärd			

5.5. Arbeta systematiskt med att lotsa ungdomar och matcha deras önskemål kring fritidsaktiviteter med utbud, i samverkan med skolan

Personal inom fritidsverksamheten ska fungera som en mellanhand mellan ungdomar och föreningar eller kommunens verksamhet för att matcha intressen med aktiviteter. Viktigt med stöttning och uppmuntran så att fler får en meningsfull fritid. Viktigt med samverkan med skolorna för att fånga upp ungdomarna. Under 2023 ska möjlighet till vidareutveckling ses över.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KOF	Finansiering: Genomförs inom ram.
---	-----------------------------------	---------------	-----------------------------------

Vidmakthållen åtgärd

5.6. Prioritera tider i idrottshallar för lokal verksamhet

Syftet är att underlätta för, och stärka, de föreningar som bedriver lokal verksamhet eftersom de är viktiga för områdena. I och med att nya idrottshallar tas i bruk i möjliggörs genomförandet av åtgärden. Kvarstår vissa utmaningar i Berga och Ryd, arbetet genomfördes och prioriterades i Skäggetorp 2022.	Område: Berga och Ryd	Ansvarig: KOF	Finansiering: Genomförs inom ram
---	-----------------------	---------------	----------------------------------

Vidmakthållen åtgärd

5.7. Samverka för att fylla lediga lokaler med fritids- eller föreningsverksamhet

Arbeta med att löpande stötta föreningar i att hitta lämpliga lokaler för sin verksamhet. Samverka med fastighetsägare i	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: KOF	Finansiering: Genomförs inom ram
--	-----------------------------------	---------------	----------------------------------

områdena för att matcha behov med ledigt utbud. Genomförs i samverkan med Stångåstaden med flera.			
Vidmakthållen åtgärd			

5.8. Möjliggör uthyrning av skollokaler för fritidsaktiviteter eller föreningar			
Möjliggör uthyrning av skollokaler kvällstid till andra aktörer som föreningar, studieförbund eller kommunens fritidsverksamhet. Ansvarig funktion på UTB har nytt uppdrag att se över frågan.	Område: Berga, Ryd och Skäggetorp	Ansvarig: UTB och KOF	Finansiering: Genomförs inom ram
Vidmakthållen åtgärd			